

کِتَابِ مَلَکِی نَبِی

پیشگفتار

دَ امزی کِتَابِ مَلَکِی نَبِی قَوْمِ إِسْرَائِیلِ رِه تَشْوِیْقِ مُونِه کِه دَ عَهْدِ خُو قَد خُدا وِفَادار بُمْنِه و اُو رِه قَد تَرَس-و-اِحْتِرَامِ عِبَادَتِ کُنِه، چُون مَرْدُمِی کِه از بَابِلِ پَس اَمْدُد و خَانِه خُدا رِه اَبَاد کُدُد، تَن-پَرَوَر، فَاسِد و نَاِطَاعَتِ بُوْد.

مَوْضوعِ هَای مُهْمِ امزی کِتَابِ اِیْنِیا اَسْتِه:

فَهْرِسْتِ عِنْوَانِهَا

مُحَبَّتِ خُداوند بَلَدِه إِسْرَائِیلِ (فَصْلِ ۱ آیه ۲)

قُرْبَانِي هَاي نَاقِبُول (١:٦)

اِخْطَار بَلَدِه پيشوايو (٢:١)

خِيَانَتِ يَهُودَا (٢:١٠)

ظُهُورِ مَوْلَا بَلَدِه تَصْفِيَه (٣:١)

خُدا بَازِي دَدِه نَمُوشِه (٣:٨)

اَجْرِ كَسَاي كِه اَز خُداوند ترس دَرِه (١٢:٣)

رُوزِ بَزُرْگِ خُداوند (٤:١)

١ ① وَحِي: كَلَامِ خُداوند بَلَدِه إِسْرَائِيلِ دَ وَسِيْلَه مَلَاكِي.

مُحَبَّتِ خُداوند بَلَدِه إِسْرَائِيلِ

② خُداوند مُوگيه: ”ما شُمو ره مُحَبَتِ كَديم.“ لِيَكِن شُمو مُوگيد:

”چي رقم مو ره مُحَبَتِ كَدِه؟“ خُداوند مُوگيه: ”آيا عيسو برارِ يعقوب نِيستِه؟ ولِه ما يعقوب ره مُحَبَتِ كَدم“ ③ و از عيسو بدبُر شُدَم؛ ما كوهستونِ ازو ره بيرو كَدم و ميراثِ ازو ره يگ بيابو بلده شغالها جور كَدم.“ ④ اگه اِدوم مُوگيه، ”موتيت پَرَك شُدِه، ولِه پس اَمده خرابهها ره دُوباره آباد مُوني،“ خُداوند لَشكرها ايني رقم مُوگيه: ”شايِد اونا آباد كنه، لِيَكِن ما چِهه مُونَم؛ اونا سرزمينِ شرارت و قومي كه غَضَبِ خُداوند تا اَبَد دَ بِلِه ازوا قرار دَرِه كُفته مُوشه.“ ⑤ چيماي خودون شُمو اِي ره مينگره و شُمو مُوگيد: ”خُداوند بَزُرگ اَسْتِه، حتاي بُرو از سرحداي اِسراييل!“

قُرْباني‌هايِ ناقَبُول

⑥ خُداوند لَشكرها دَز شُمو مُوگيه، ”يگ باچه دَ آتِه خُو اِحْتِرام مُونه و غُلاما دَ بادار خُو. اگه ما آتِه شُمو اَسْتَم، پس اِحْتِرام مه كُجا اَسْتِه؟ و اگه ما بادار شُمو اَسْتَم، عَزَت مه كُجا اَسْتِه؟ اِي پيشوايوني كه نام مَرِه خار-و-

حَقِيرِ حِسَابِ مُوْنِيدِ و مُوْگِيدِ، 'چي رقم مو نام تُو ره خار-و-حَقِيرِ حِسَابِ كدے؟' ⑦ شُمُو دَ وَسِيْلَه تَقْدِيمِ كدُونِ خوراكِ نَجِسِ دَ بَلَه قُرْبَانِگَاهِ مَه نام مَرَه خار-و-حَقِيرِ كَدِيدِ. امچنان شُمُو مُوْگِيدِ، 'چي رقم مو تُو ره بے حُرْمَتِ كدے؟' دَ وَسِيْلَه ازی كه مُوْگِيدِ، 'قُرْبَانِگَاهِ خُداوندِ يگ چيزِ خار-و-حَقِيرِ آسْتَه.' ⑧ وَخْتِيْكَه شُمُو حَيَوَانَايِ كور ره بَلَدَه قُرْبَانِي تَقْدِيمِ مُوْنِيدِ، آيا كارِ غَلَطِ نَبِيْهه؟ يا غَيْتِيْكَه شُمُو حَيَوَانَايِ لَنگِ و نَاجور ره تَقْدِيمِ مُوْنِيدِ، آيا كارِ غَلَطِ نَبِيْهه؟ اُو ره دَ وَالِي خُو تَقْدِيمِ كَنِيْدِ و بَنگَرِيْدِ كه آيا اُو از شُمُو خُوش مُوشَه و شُمُو ره دَ حُضُورِ خُو قَبُولِ مُوْنَه؟" اِي ره خُداوندِ لَشْكِرْهَا مُوْگِيَه.

⑨ بُوْرِيْدِ، لُطْفِ-و-مِهْرَبَانِي خُدا ره طَلَبِ كَنِيْدِ تا اُو شايد دَ بَلَه مو رَحْمِ كُنَه. لِيَكِنِ خُداوندِ لَشْكِرْهَا مُوْگِيَه: "آيا قَدِ اَمِي رَقْمِ هَدِيَهَها كه دَ دِسْتَايِ شُمُو آسْتَه دَزِ شُمُو لُطْفِ-و-مِهْرَبَانِي كُنْمُ؟"

⑩ خُداوندِ لَشْكِرْهَا مُوْگِيَه: "كَشْكِه يَگُو نَفْرِ از مِيْنَكَلِ شُمُو دَرگَهَهايِ خَانَه خُدا ره بَسْتَه كُنَه تا دَ بَلَه قُرْبَانِگَاهِ مَه بے فَايِدَه آتِشِ دَرِ نَدِيْدِ! ما از شُمُو هِيْچِ رَاضِي نِيْسْتُمُ و هِيْچِ هَدِيَه ره از دِسْتِ شُمُو قَبُولِ نَمُوْنِمُ." ⑪ چُونِ از بُرِ شُدُونِ آفْتُو تا شِشْتُونِ شِي نام مَه دَ مِيْنَكَلِ مِلَّتْهَا بَزْرُگِ آسْتَه و دَ هَرِ جَايِ بُوْخُوْرِ خُوشْبُوِي و هَدِيَه پَاكِ دَ نام مَه تَقْدِيمِ مُوشَه، چُونِ نام مَه دَ

مینکلِ مِلَّتْهَا بَزْرُگِ اَسْتَه. "ای ره خُداوند مُوگیه.

۱۲) "لیکن شُمو او ره بے حُرْمَتِ مُونید وختیکه مُوگید، 'قربانگاه

خُداوند نَجِسِ اَسْتَه و ثَمَرِ قُربانگاه، یعنی خوراک شی یگ چیزِ بے اَرزِش.

۱۳) و ام مُوگید، 'چی یگ کارِ خسته-کُن اَسْتَه ای!' و دماغِ خُو ره ازو تاو

مییدید. "ای ره خُداوند لَشکرها مُوگیه. "شُمو چیزی ره میرید که د زور

گرفته شُده یا لَنگ و یا ناجور اَسْتَه، امی رقم چیزا ره شُمو دَ عِنوانِ هدیه

خُو میرید! آیا ما اونا ره از دِسْتِ شُمو قَبُولِ کُنم؟ "ای ره خُداوند مُوگیه. ۱۴)

"لَعْنَتِ دَمَزُو فَرِیْبِکارِ که حَیوانِ نَرِ دَ رَمِه خُو دَرِه و نَذرِ مُونه، ولے دَ جای

شی حَیوانِ عَیْبِی ره دَ خُداوند قُربانی مُونه. ما پادشاهِ بَزْرُگِ اَسْتَم و نام مه

دَ مینکلِ مِلَّتْهَا قَدِ ترس-و-احترامِ گرفته مُوشه. "ای ره خُداوند لَشکرها

مُوگیه.

اخطارِ بَلَدِه پِشوایو

۲) ۱) "و آلی ای پِشوایو، ای حُکمِ بَلَدِه از شُمو اَسْتَه. ۲) اگه

شُمو حُکمِ مَرِه گوش نَگِیرید و دَ دِلِ خُو جای نَدید تا نام مَرِه حُرْمَتِ کُنید،

ما دَ بَلَه شُمو لعنت رَبِي مُونَم و بَرَكَتِهاي شُمو ره دَ لعنت تَبَدِيل مُوكُنَم. دَ حَقِيقَت، ما اونا ره گاه دَ لعنت تَبَدِيل كديم، چراكه شُمو حُكَم ره دَ دِل خُو جاي نَدَدِيد. "اِي ره خُداوند لَشَكْرها مُوكِيه. ③" "اينه، ما اولادِه شُمو ره سرزَنش مُونَم و دَ رُويهاي شُمو سرگي باد مُوكُنَم، سرگِين قُرَبانِيهاي عِيدهاي شُمو ره؛ و شُمو قد امزُو سرگِينا قَتِي بُرده مُوشِيد. ④" اوخته شُمو مِيدَنِيد كه ما اِي حُكَم ره دَز شُمو رَبِي كديم تا عهد مه قد طَافِيه لاوِي باقِي بُمَنه. "اِي ره خُداوند لَشَكْرها مُوكِيه. ⑤" "عهد مه قد ازُو عهدِ زَندگِي و سَلامَتِي بُود و ما اونا ره دَزُو دَدَم تا ترس-و-احترام مه دَ دِل ازُو بَشَه؛ واقِعاً، ترس-و-احترام مه دَ دِل ازُو بُود و اُو از نام مه بِيَم مُوكَد. ⑥" شَرِيعَتِ حَق دَ دانِ ازُو بُود و هِيچ شَرارتِ دَ لَباي شِي پيدا نَمُوشُد. اُو قد از مه صَادِقانه و دَ راستِي رفتار كد و غَدَر كسا ره از راهِ گُناه پَس تاو دَد. ⑦" چُون لَباي پيشوا بايد عِلْم ره نِگاه كُنه و مَرُدَم از دان شِي هِدَايت طَلب كُنه، چراكه اُو رَسُولِ خُداوند لَشَكْرها آسْتَه. ⑧" لِيكِن شُمو از راه بُر شُدِيد و باعِث شُدِيد كه غَدَر كسا دَ وَسِيلَه هِدَايت شُمو گُمراه شُنَه؛ شُمو عهدِ لاوِي ره فاسِد كديد. "اِي ره خُداوند لَشَكْرها مُوكِيه. ⑨" "پَس ما ام شُمو ره دَ پيشِ تَمامِ قَوْمِ خَار و حَقِيرِ مُونَم، چُون شُمو راههاي مَره نِگاه نَكديد، بَلَكِه دَ اجْرَای شَرِيعَتِ طَرَفدارِي كديد."

خیانتِ یهودا

۱۰) آیا پگ مویگ آته ندری؟ آیا یگ خدا مو ره خلق نَکده؟ پس چرا مو دَ یگدیگه خُو خیانت مونی و عهدِ بابَه کَلونای خُو ره بے حُرمت مَوکُنی؟

۱۱) یهودا خیانتکار شده و مُرتکبِ رفتارِ نَفرتِ انگیزِ دَ اسرائیل و دَ اورشَلیم شده؛ اَرے، مردای یهودا جایگاهِ مُقدَّسِ خُداوند ره که خُداوند اُو ره دوست دَره بے حُرمت کده، چُون اونا قد دُخترونی که پیرَو خُدا بیگنه آسته توی کده. ۱۲) کشکِه خُداوند هر کسی ره که امی کار ره کده از خیمه‌های یعقوب نابود کُنه، هر کسی که بَشه، حتی اگه بلده خُداوند لَشکرها هدیه بیره.

۱۳) و اینی ره ام شُمو انجام میدید: شُمو قُربانگاهِ خُداوند ره قد اودیده‌ها و قد چخرا و ناله موبوشنید، چراکه اُو هدیه شُمو ره دیگه تی نظر خُو نمیره و قد خوشی اُو ره از دِست شُمو قبول نمونه. ۱۴) شُمو مَوکید: ”چرا نَموکنه؟“ بخاطری که خُداوند دَ بَینِ ازتو و خاتونِ دَورونِ جوانی تو شاهد بود و تو دَزو خیانت کده، باوجودِ که اُو دَ وسیله عهد همسر و خاتون تو آسته.

۱۵) آیا خُدا شُمو ره یگ جور نکد؟ جِسْم و رُوح شُمو ازو آسته. و خُدا یگانه چی میخایه؟ اولادِه باخُدا. پس از روح‌های خُو حِفَاظَت کُنید و هیچ کس ره نَیلید که دَ خاتُونِ دُورونِ جوانی خُو خیانت کُنه. ۱۶) چُون خُداوند، خُدا یِسرائیل مُوگیه: ”ما از طلاقِ نَفَرَتِ دَرُم؛ کسی که ای کار ره مُو کُنه، اُو ظَلَم ره رَقَمِ کالای خُو مُوپوشه. ”ای ره خُداوند لَشکرها مُوگیه. بسم مُوگیم که از روح‌های خُو حِفَاظَت کُنید و خیانتکار نَبَشید.

۱۷) شُمو خُداوند ره قد توره‌های خُو مَندِه کدید و هنوز ام مُوگید: ”چی رَقَم مو مَندِه کدے؟ ”دَ وَسِیلَه کُفتونِ ”تمامِ کسای که کارِ بَدِ مُونه دَ نَظَرِ خُداوند خُوب آسته و اُو ازوا راضی یه ”و دَ وَسِیلَه پُرسان کدونِ ”کُجا آسته خُدا که قضاوت کُنه؟“

ظُهُورِ مَولا بَلَدِه تَصْفیه

۳ ۱) خُداوند لَشکرها مُوگیه: ”اینه، ما رَسولِ خُو ره رَبی مُونم تا راه ره پیشِ رُوی مه آماده کُنه. مَولای ره که شُمو طَلب مُونید بے بَلغِه دَ خانِه خُو مِییه و اُمُو رَسولِ عَهْد که شُمو از دِیدار شی خوشحال مُوشید،

حتماً ميبه. ② لیکن کی میتنه روزِ اَمْدونِ ازو ره تَحْمَلِ كُنه و کی میتنه دَ غَیتِ ظُهورِ ازو ایسته شُنه؟ چراکه اُو رَقْمِ آتِشِ تَصْفیهِ گَر و رَقْمِ صابُونِ کالاشویها آسته. ③ اُو رَقْمِ یِگِ تَصْفیهِ گَر و رَقْمِ یِگِ پاك كُنْدِه نُقره مِیشینه و اولاده لایوی ره پاك مُونه و اونا ره رَقْمِ طَلّا و نُقره تَصْفیهِ مُوکنه تا اونا هدیهها ره قَد نِیَتِ پاك دَ خُداوندِ تَقْدِیمِ كُنه. ④ اوخته هدیه یهودا و اورشَلیمِ بَلْدِه خُداوندِ رَقْمِ روزایِ قَدِیمِ و سالهایِ سَابِقِ خوشایندِ مُوشه.

⑤ اَره، ما بَلْدِه قِضاوَتِ نَزْدِیکِ شُمُو مِییم و دِستی دَ ضِدِ جادُوگرا و زِناکارا و دَ ضِدِ کَسایِ که قِسمِ دروغِ مُوخوره شَاهِدِی مِیدِیم؛ اِمچنان دَ ضِدِ کَسایِ که دَ بَلِه مَزْدُورکارا دَ باره مُزدِ شی و دَ بَلِه خاتونوی بیوه و یتیمِا ظَلَمِ مُونه و دَ ضِدِ کَسایِ که بیگنه ره از حقِ شی محرومِ مُونه و از مه نَمِیترسه. ”ای ره خُداوندِ لَشکرها مُوگِیه.

⑥ ”ازی که ما خُداوند، تَغییرِ ناپذیرِ اَسْتَم، امزی خاطرِ شُمُو، آی اولاده یَعْقُوبِ نَابُودِ نَشْدِید. ⑦ شُمُو از روزایِ بابِه کَلونایِ خُو تا آلی ره از احکامِ مه سرپیچی کدید و اونا ره دَ جایِ نَوْرِیدِید. سُونِ ازمه پس بید و ما ام سُونِ از شُمُو پس مِییم. ”ای ره خُداوندِ لَشکرها مُوگِیه.

”لیکن شُمو مُوگید: ‘چی رقم مو پس بیی؟‘“

خُدا بازی دده نَمُوشه

⑧ ”آیا انسان خُدا ره بازی میدیه؟ ولے شُمو مَره بازی میدید! و هنوز ام مُوگید، ‘چی رقم مو تُو ره بازی میدی؟‘ ده یگها و هدیه‌های شُمو ناقص بُوده! ⑨ شُمو سخت لعنت شُدید، چراکه شُمو مَره بازی میدید، یگِ مِلّت شُمو امی کار ره مونه! ⑩ تمام ده یگها ره دَ دَی‌خانه‌ها بیرید تا دَ خانه مه خوراک بَشه و دَ امزی رقم مَره اِمْتِحان کُنید و بِنگرید که چی رقم کلکینای آسمو ره بلده شُمو واز مُونم و چی رقم بَرکت پَریمو بلده شُمو میریزنم، دَ اندازه که دَ دَی‌خانه‌ها دیگه جای نَمنه. “ای ره خُداوند لَشکرها مُوگیه. ⑪ ”ما مور-و-مَلخ ره از خاطرِ از شُمو مَنع مُونم تا حاصلِ زمین شُمو ره از بین نَبره و تاکِ انگور شُمو دَ باغ بے ثمر نَشنه. “ای ره خُداوند لَشکرها مُوگیه. ⑫ ”اوخته تمامِ مِلّت‌ها شُمو ره قَوْمِ خوشبخت کوی مونه، چُون شُمو یگِ سرزمینِ خوشحال موشید. “ای ره خُداوند لَشکرها مُوگیه.

۱۳) خُداوند مُوگيه: ”شُمُو دَ خِلافِ مِه توراى سِخت گُفتيد، ولې هِنوز ام مُوگيد، ’مو دَ ضِدِ تُو چى گُفتے؟‘ ۱۴) شُمُو گُفتيد، ’بے فايده آسته که خُداوند ره عِبادت-و-خِدمت کُنِي. ’و ام مُوگيد، ’چى فايده دَره که احکامِ اَزو ره دَ جاي بيري و رِقْمِ ماتَم دارا دَ حُضُورِ خُداوندِ لَشکرها بوري؟ ۱۵) اَلِي مو اَدَمای کِبري-و-مغرُور ره خوشبخت مُوگي؛ بَدکارا نَه تنها کامياب آسته، بَلکِه وختي خُدا ره اِمْتِحان مُونه ام خلاصی پيدا مُونه.“

اَجْرِ کَسای که از خُداوند ترس دَره

۱۶) اوخته کَسای که از خُداوند ترس دَشت قد يگديگه خُو توره گُفت و خُداوند گوش گِرِفته شَنِيد و کِتَابِ يادگاري دَ حُضُورِ شِي دَ يادِ کَسای که از خُداوند ترس دَشت و نامِ اَزو ره اِحترام مُوکد نُوشته شُد.

۱۷) خُداوندِ لَشکرها مُوگيه: ”دَ روزي که ما تَعيين کديم اونا مُلکيتِ خاص مِه مُوشه و ما از مِجازاتِ ازوا تير مُوشم، رِقْمِيکه يگ آدم از مِجازاتِ باچه خُو تير مُوشه، از مِجازاتِ باچه که خِدمتِ اَزو ره مُونه. ۱۸)

اوخته شُمو بسمِ بَینِ عادِلا و شَرِیرو و بَینِ کَسی که خُدا ره عِبادت-و-خِدمت
مُونه و کَسی که او ره عِبادت-و-خِدمت نَمونه فرَق مِینگرید.

روزِ بزرگِ خُداوند

۴ ① ”چون اینه، روزی مییه که رقمِ تَنور داغ آسته و پگِ آدمای
کِبری-و-مغرور و تمامِ بدکارا رقمِ کاهِ مُوشه؛ امو روز که مییه اونا ره د
اندازه موسوزنه که دزوا نه ریشه میله و نه شاخچه. ”ای ره خُداوند
لَشکرها مُوگیه. ② ”لیکن بلده شُمو کسای که از نام مه ترس دَرید آفتو
عدالت بُر مُوشه و د بالهای ازو شفا آسته. شُمو رقمِ گوسله‌های جای بند
که ایله مُوشه جَست-و-خیز مُونید ③ و شَرِیرو ره پایمال مُونید، چون د
روزی که ما تعیین کدیم اونا رقمِ خِگِشتر د تی پای‌های شُمو مُوشه. ”ای ره
خُداوند لَشکرها مُوگیه.

④ ”شَرِیعتِ خِدمتگار مه مُوسی ره قد احکام و دستورای که ما بلده
پگِ اسرائیل د حوریب دزو امر کدم د یاد خو دشته بشید.

⑤ اینه، ما ایلای نبی ره پیش از رسیدونِ روزِ بزرگ و ترسناکِ
خداوند دَ پیش شمو رِبی مُونم. ⑥ اُو دِل‌های آته‌گو ره سُون بچکِچای
شی موبره و دِل‌های بچکِچا ره سُون آته‌گونِ ازوا؛ اگه اُطور نَشنه ما مییم
و ای سرزمی ره میزنم که کاملاً نابود شنه.